

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.248/2019/4.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke

. Rózsavölgyi Bálint előadó bíró

. Tanczos Rita bíró

A felperes: ...

Az alperes: ...

Az alperes képviselője:

... kamarai jogtanácsos

A per tárgya: túlszolgálat ellenértékének megfizetése és egyéb

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 5.Kf.650.019/2019/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 56.M.1642/2016/38.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 5.Kf.650.019/2019/7. számú ítéletének felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja, egyebekben nem érinti.

A felülvizsgálati eljárásban meg nem fizetett 192.559 (százkilencvenkétezer-ötszázötvenkilenc) forint illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2013. szeptember 1-jétől létesített jogviszonyt az alperessel, majd 2014 októberétől olyan új feladatokat kapott, amelyek egyúttal osztályvezetői megbízással jártak. Ezen időponttól az alperesnél, összevonás következtében, felállt a ... Osztály, melynek az egészségügyi és pszichológiai részlegén dolgozó orvosok munkájának megszervezését és az osztály vezetését kapta feladatul a felperes.
- [2] Az állomány egészségügyi alkalmassági felülvizsgálati eredményeinek dokumentálása alapvetően a személyügyi referens, illetve a ... Osztály feladatkörébe tartozott volna, azonban a felperes az állományilletékes parancsnoktól, ... feladatul kapta az állomány egészségügyi és egészségügyi

alkalmassági adatainak rögzítését. Az alapvetően egyszerű feladathoz az adatok érzékenysége és az adatfeldolgozás kivitelezése miatt külön jogosultsággal kellett rendelkezni, azonban a felperes által vezetett osztályon munkát végzőknek ilyenjük nem volt.

- [3] 2014 októberét követően a felperes a számára meghatározott feladatokkal, valamint az új osztály vezetésével tapasztalt munkateherrel összefüggésben segítséget kért a szolgálati elöljárójától, ezért 2015 februárjától ... biztosították segítségül, aki szintén rendelkezett jogosultsággal az adatfeldolgozási feladatok teljesítése körében.
- [4] A felperes által vezetett osztály tekintetében elvárás volt az egészségügyi szolgáltatás zökkenőmentes teljesítése, megfelelő létszámú orvos és rendelési idő biztosítása, az orvosok szerződéseinek, valamint megbízási díjainak megfelelése. Osztályvezetőként végső soron az is a felperes felelősségébe tartozott, hogy a laborvizsgálat részeként levett vér és egyéb minták a rendeletelési helyükre megérkezzenek. Ezt akkor is teljesíteni kellett az osztálynak és személy szerint a felperesnek, ha az alperes nem biztosított szolgálati gépjárművet. Ebben az esetben a felperesnek, vagy segítőjének, ... kellett a mintákat az elemzés és értékelés helyére szállítani.
- [5] A felperesre a perrel érintett időszakban jellemző volt, hogy a reggeltől délutánig tartó képzések előtt a kora hajnali órákban, illetve azt követően a szolgálati helyére bement és az osztályvezetői tevékenységből eredő feladatait ellátta, valamint az osztály által elvégzett feladatokat ellenőrizte.
- [6] A felperes osztályvezetői feladatokkal megbízott vezető volt 2014 októberétől, ezért a beosztásához igazítottan olyan engedéllyel rendelkezett, amely a hét minden napján, a hétvégét is beleértve, 0-24 órás belépést biztosított a részére. A felperes 2014. október 15-i osztályvezetői megbízásától 2015. december 15-ig rendelkezett ezzel a jogosultsággal.
- [7] Az osztályvezetői feladatok lelkiismeretes ellátása, valamint az irányadó határidők betartása érdekében a felperes több alkalommal hétvégén is munkát végzett a szolgálati és a hivatali rend szempontjából pihenőidőnek minősülő napokon.
- [8] A felperes 2014. december 1-jén, továbbá 2015-ben 13 napon szintén az osztályvezetői feladatok ellátása végett úgy végzett munkát, hogy az adott napokat egyébként az alperes szabadságként tartotta nyilván.
- [9] A szolgálati elöljáró a felperes hétvégi és szabadnapon történt munkavégzéseiről tudott.
- [10] Az alperes a 005/358. számú állományparancsában a 2015. július 1-jei besorolásában a felperes tekintetében „nb. alezredes” és „címzetes nb. ezredes” rendfokozat viselésre vonatkozó jogosultságot rögzített.
- [11] A 2015. június 9-i egyénre szabott kockázati értékeléshez készült összefoglalás a biológiai kóroki, ergonómiai kóroki és pszichoszociális kóroki tényezők tekintetében a felperes vonatkozásában a kockázat mértéket elenyészőnek, csekélynek tüntette fel. A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szól 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) hatálybalépését követően a felperes részére új egyéni kockázatértékelés nem készült, az alperesnél alkalmazott módszertani útmutató értelmében a felperes nem részesült rekreációs pótszabadságban.
- [12] A felperes által vezetett osztály feladataul kiadott adatfeldolgozás terjedelme miatt, annak befejezése érdekében 2015. október 23-i napra túlszolgálatot rendelt el az alperes a felperes részére.
- [13] A felperes, ... parancsára, 2015. június 13-án az orvosi jelenlét és a felszerelés biztosítása érdekében jelen volt az alperes által egyébként évente megrendezett sportnapon, annak ellentételezéseként az alperes egy szolgálatmentes napot biztosított a résztvevők részére.
- [14] Az alperes a 2015. október 16-i hatállyal kiadott 006/269. számú állományparancsában megállapította, hogy a felperes ezredesi rendfokozat viselésére vált jogosulttá, címzetes megjelölés nélkül, a várakozási idő letöltésére tekintettel.
- [15] Az alperes 2015. december 15-i hatállyal indokolás nélkül visszavonta a felperes osztályvezetői beosztására vonatkozó kinevezését. A személyzeti megbeszélésről készült feljegyzés rögzítette, hogy a felperes részére kiemelt főelőadói beosztást ajánlottak fel, majd a felperes az igénybe vett öt

munkanap elteltével akként nyilatkozott, hogy a beosztást elfogadja, ugyanakkor az őrnagy és címzetes ezredesi rendfokozatok viselésére jogosító kiemelt főelőadói beosztásra vonatkozó kinevezést átvéve a rendfokozattal kapcsolatosan felvilágosítást kért az ügyintézőtől, hivatkozva arra, hogy az új Hszt. 346. §-a alapján már ezredesi rendfokozat viselésére vált jogosulttá címzetes megjelölés nélkül.

- [16] Az alperes a 2016. március 3-án kiadott 006/262. számú állományparancsában 2015. december 23-i hatállyal a felperest őrnagy rendfokozat viselésére jogosította fel a kiemelt főelőadói beosztásba kinevezve.
- [17] A felperes szolgálati panaszt terjesztett elő, melyben sérelmezte, hogy a személyzeti megbeszélés során jegyzőkönyv helyett az alperes feljegyzést készített, az új beosztás tekintetében a rendfokozatról ekkor nem tájékoztatta, kérte a rendfokozatra is kiterjedő személyzeti megbeszélés megismétlését. Hivatkozott arra is, hogy az osztályvezetői tevékenysége során túlszolgálatokat látott el, melyek nem kerültek ellentételezésre, a 2014. és 2015. évi rendes szabadságát nem adta ki az alperes, valamint 2015 júliusától decemberig rekreációs szabadságra is jogosult lett volna. Állította, hogy a tanulmányi szerződésében foglaltak elmaradásával kapcsolatban sérelem érte.
- [18] Az alperes a szolgálati panaszt a 2016. május 12-én meghozott határozatával elutasította. A határozat indokolása szerint a felperes besorolása és rendfokozatának megállapítása helyes volt, a szabadság nyilvántartás áttekintéséből megállapította, hogy a kiadott szabadságok időpontjaiban a felperes részére túlszolgálat nem került elrendelésre, a felperesnek a szolgálati helyen való esetleges tartózkodása elrendelés hiányában nem jelent túlszolgálatot. Az alperes által 2014-ben és 2015-ben elrendelt túlszolgálat megváltásra került, a felperes ezt meghaladó igénye nem alapos. Rekreációs pótszabadság a feltételek fennállása hiányában a felperes részére nem állapítható meg. A felperes tanulmányi szerződését megszüntették, így a képzés megrendezése hiányában az alperes részéről jogszabálysértés nem történt.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [19] A felperes az utóbb fenntartott keresetében sérelmezte a személyzeti beszélgetés körülményeit. A 2014. december 1. és 2015. december 15. közötti időszakra 14 nap szabadság természetbeni kiadását kérte, 2014. december 1., 2015. január 20-23., 26-30., 2015. augusztus 8. és 17., továbbá 2015. december 21-22. napjai tekintetében állította, hogy az alperes által szabadnapként jelöltekkel ellentétben ténylegesen munkát végzett.
- [20] Túlszolgálat címén a felperes 2014. december 14. és 2015. december 13. között a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: régi Hszt.) és az új Hszt. rendelkezéseit figyelembe véve 150 órára esően szabadidő megváltását, ezt meghaladón a túlszolgálat ellenértékének megfizetését kérte mindösszesen bruttó 1.856.544,71 forint összegben.
- [21] Rekreációs szabadság címén 2015. július 1. és 2015. december 4. közötti időszakra kérte 7 nap természetbeni kiadását.
- [22] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [23] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2018. október 10-én meghozott 56.M.1642/2016/38. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.225.592 forintot túlszolgálat ellenértékéért, annak kamatát. Kötelezte továbbá, hogy adjon ki a felperesnek 17 óra szabadidőt a 2014. december 17-én, és 150 óra szabadidőt a 2015. január 19-től április 11-ig teljesített 150 óra túlszolgálatra figyelemmel. Az alperest 2014 tekintetében 1 nap, 2015 tekintetében 13 nap szabadság, illetve 7 nap rekreációs szabadság kiadására is kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A részleges pervesztességre tekintettel a felperest kötelezte eljárási illeték megfizetésére, rögzítette, hogy az ezt meghaladó illeték az állam terhén marad.

- [24] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása értelmében a személyzeti megbeszéléssel és a rendfokozattal összefüggő kereseti kérelem nem alapos, e körben hivatkozott a Hszt. 351. § (1) bekezdésében, 346. § (2) bekezdésében, 59. § (2) és 357. § (1) bekezdésében foglaltakra, valamint a 31/2015. (VI.16.) BM rendelet 23. § (1) bekezdésére.
- [25] A szabadságmegváltással összefüggő kereseti kérelem tekintetében az elsőfokú bíróság a 2014. december 1. és 2015. június 30. közötti időre a régi Hszt. 17. §-át, az ezt követő időre a Hszt. 20. § (1) és (2) bekezdéseit alkalmazta. Rámutatott arra, hogy annak ellenére, hogy a szabadságról visszarendelésre írásban nem került sor a felperes az alperes által sem vitatottan a megjelölt napokon a munkahelyén tartózkodott és munkát végzett. Mindezt a szolgálat érdeke alapján az elsőfokú bíróság elfogadta, ezért a törvényi rendelkezések alapján az alperest a szabadság természetbeni kiadására köteles.
- [26] Az elsőfokú bíróság az utóbb kimunkáltak szerint állapította meg a túlszolgálat ellenértékét, elfogadva a felperes számítási módját azzal, hogy az osztószámot mind a régi, mind az új Hszt. hatályára eső időszakok tekintetében 174-es mértékkel vette figyelembe. Megállapította, hogy 2014. december 14-én teljesített túlszolgálat 17 óra szabadidő, míg a 2015. január 1-től 2015. április 11-ig terjedő túlszolgálat 150 óra szabadidő kiadásával kompenzálható. Megítélése szerint 2015. április 1-től 2015. június 30-ig 747.097 forint, ezt követően 2015. december 13-ig további 478.495 forint, mindösszesen 1.225.597 forint túlszolgálat ellenértéke jár a felperesnek.
- [27] Az elsőfokú bíróság álláspontja értelmében a szolgálat érdeke és a szolgálati feladat másképp teljesíthetetlensége miatt szükség lehet túlszolgálatra. Attól függetlenül, hogy a túlszolgálat írásban nem került elrendelésre a felperes az általa végrehajtott többletfeladatokat (különös tekintettel az adatfeldolgozást és szolgálati gépkocsi, hivatásos sofőr hiányában a felperes és helyettese egyéb kötelezettségét), a szolgálat zökkenőmentes ellátása érdekében csak túlszolgálattal tudta teljesíteni.
- [28] Az alperes nem vitatta, hogy a felperes az általa kimunkált napokon (hétvégén, pihenőnapon, munkaszüneti napon) a munkavégzés helyén tartózkodott és azt sem, hogy ekkor munkát végzett. Az elsőfokú bíróság - utalva a Kúria Mfv.II.10.631/2012/4. számú ítéletére - kifejtette, hogy önmagában a túlszolgálat írásbeli elrendelésének hiánya nem vezethet jogszerűen a felperest megillető ellenérték megfizetésének megtagadásához. A munkáltató érdekében álló, bizonyított szolgálati feladat ellátása elsődlegesen akkor minősül túlszolgálatnak, ha erre a hivatásos állomány tagjára irányadó szolgálatteljesítési időn túl, valamint munkaszüneti és pihenőnapokon kerül sor.
- [29] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2019. április 9-én meghozott 5.Kf.650.019/2019/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében helybenhagyta, rögzítette, hogy a fellebbezési illetéket az állam viseli.
- [30] A törvényszék ítéletének indokolása értelmében az elsőfokú bíróság az ítélet fellebbezett része tekintetében az irányadó tényállást helyesen állapította meg és helytálló az arra alapított érdemi döntése is, azonban az ahhoz fűzött jogi indokolást a másodfokú bíróság szükségesnek látta jelentősen kiegészíteni, mivel az elsőfokú ítélet nem tartalmazta a bizonyítékok értékelését.
- [31] A törvényszék rögzítette, hogy 2014 októberétől az ... Igazgatóság alá rendelt ... Osztály vezetője lett a felperes. Az ekkor kiadott munkaköri leírás hiányában a bíróságoknak a perbeli bizonyítékok alapján kellett azt vizsgálniuk, hogy a felperesre háruló feladatok mennyisége, és azok elvégzésére a szolgálati érdek igazolja-e a túlszolgálatot.
- [32] Az alperes által csatolt egyéni teljesítménykövetelmények meghatározása csak a tárgyévben teljesítendő feladatokat tartalmazta, nem váltotta ki a munkaköri leírásban foglaltakat. A felperes feladatellátása körében a törvényszék értékelte a 2015. június 3-án kelt kártérítési eljárás megszüntetéséről szóló határozatban foglaltakat, a felperes előadását, és rögzítette, hogy az alperes az előzőekből megállapítható munkafolyamatok elvégzését nem cáfolta.
- [33] ... tanúvallomása, valamint a tanúk egybehangzó vallomásai és a felperes nyilatkozata értelmében a törvényszék megállapította, hogy nem a felperes által vezetett osztály feladatai közé tartozott a körülbelül 6000 adatot tartalmazó adatrögzítés, azt a személyügyi referensnek kellett volna

elvégeznie, azonban ott elmaradások voltak, ezért az egészségügyi, pszichológiai alkalmassági vizsgálatok minősítésére, személyügyi rendszerben való rögzítésre a felperes által vezetett osztályon került sor.

- [34] Utalt arra, hogy az adatrögzítéshez jogosultság kellett, amivel csak a felperes és ... rendelkeztek. ... vallomása szerint pedig a felperes másnak ilyen jogosultságot nem adhatott.
- [35] A törvényszék megítélése szerint az alperes fellebbezésével szemben a meghallgatott tanúk vallomásai azt támasztják alá, hogy a vérminták, illetve a humán testnedvek szállítására nem kivételes esetben került sor a felperes által, ezt ... is említette a vallomásában, aki delegálható feladatnak tekintette a vérszállítást.
- [36] Mindezek alapján a törvényszék megállapította, hogy a felperes a szolgálati előljárótól kapott, a munkakörébe tartozó és nem tartozó kötelezettségek határidőben történő teljesítésével, a feladatok olyan mennyiségben jelentkeztek, hogy azok ellátása a szolgálat érdekében, annak zökkenőmentes teljesítésére tekintettel csak túlszolgálattal volt megoldható.
- [37] ... a vallomásában a felperessel szemben felhozott kifogások ellenére azt elismerte, hogy nem megfelelő munkaszervezést a felperes teljesítményértékelésében nem tüntetett fel, ilyet a felperes terhére nem értékelt. Egyetlen esetben sem vizsgálta a felperesnek a munkahelyen való tartózkodása indokoltságát, kifogásait alapvetően a felperes munkahelyétől távollétére alapította. A törvényszék szerint az állományilletékes parancsnoknak, amennyiben a felperes távollétét indokolatlannak találta, úgy ezzel összefüggésben intézkednie kellett volna.
- [38] Az elsőfokú eljárás során meghallgatott tanúk valamennyiben tudomással bírtak a felperes többletmunkavégzéséről, az, hogy erre a felperes esetleges nem megfelelő munkavégzése miatt került volna sor, nem merült fel ... vallomásai).
- [39] A felperes a törvényszék szerint helytállóan hivatkozott arra, hogy ... a jogszabályt tévesen értelmezte, mert a túlszolgálat elrendelését csak rendkívüli munkavégzés esetén felmerülő szolgálati érdekből találta megalapozottnak, mindezt alátámasztja a 2015. június 13-i sportnap tekintetében a túlszolgálat elrendelése iránti felperesi kérelem elutasítása. A törvényszék kiemelte, hogy a régi Hszt. 87. § (1) bekezdése, valamint a Hszt. 139. § (1) bekezdése is szolgálati érdekből vagy rendkívüli eset bekövetkezésekor teszi lehetővé a túlszolgálat elrendelését, a szolgálati érdekhez további feltételt, azaz rendkívüli munkavégzés fennállását a jogszabályhelyek nem írják elő.
- [40] A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, miszerint a felperes szabadság ellentételezésére jogosult, melyet természetbeni kiadással kell teljesítenie az alperesnek. A felperes a rá háruló (többször) feladatokat, azok mennyiségére tekintettel részben a szabadság ideje alatt, valamint a pihenő és munkaszüneti napokon tudta ellátni. Minderre a szolgálat érdekében került sor, így az - írásbeli elrendelés hiányában is - túlszolgálatnak minősült.
- [41] A rekreációs szabadság tekintetében a másodfokú bíróság teljes mértékben egyetértett az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával.

Az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes ellenkérelme

- [42] Az alperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és - tartalma szerint - a felülvizsgálati kérelemmel érintett részben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását.
- [43] Azt adta elő, hogy az eljáró bíróságok ítéletei megalapozatlanok, azok nem konkrét jogszabályhelyeken, hanem kizárólag a törvény kógens szabályainak indokolatlanul tág értelmezésen alapulnak. Utalt arra, hogy a felperesnek a szolgálatteljesítési időn túli, valamint munkaszüneti és pihenőnapon való szolgálatteljesítésére kötelezésének kizárólag szolgálati érdek vagy rendkívüli eset, így különösen tömegbaleset, elemi csapás, katasztrófa vagy súlyos kár megelőzése, elhárítása, következmények felszámolása, továbbá egyéb a köz- és vagyonbiztonságot veszélyeztető előre nem látható körülmény bekövetkezése okán van helye. Fenntartotta azon

álláspontját, miszerint a felperes részére 2014-ben elrendelt 4 óra, valamint 2015-ben elrendelt 10 óra 40 perc túlszolgálat megváltásra került, ezért az ezt meghaladó igénye alaptalan.

- [44] Megítélése szerint ... szolgálati előjáró tanúvallomásaival az alperes kimerítően bizonyította, hogy nem állt fenn szolgálati érdek a felperes hivatali időn túli munkavégzésével összefüggésben.
- [45] A perrel érintett időszakban a felperes részére a jogszabályban előírtaknak megfelelően az alperes a szabadságot kiadta, a felperes szabadságról visszarendelése sem szóban, sem írásban nem történt meg. A régi Hszt. 17. §-ára és a Hszt. 20. §-ára hivatkozva azt adta elő az alperes, hogy a felperes az engedélyezett szabadsága alatt, illetve hivatali időn túli esetleges saját elhatározásából történt szolgálatteljesítési helyen tartózkodása munkáltatói elrendelés, illetve elvárás hiányában nem valósított meg túlszolgálatot.
- [46] A ... tanú és a felperes által végzett adatrögzítési tevékenységgel kapcsolatosan előadta, hogy az adatrögzítési tevékenység a személyügyi referensek feladata volt, az speciális szakértelmet nem igényelt. A felperes adatrögzítési jogosultságot nem adott a beosztottjainak, pedig vezetőként az osztály által kapott feladat végrehajtásának megszervezése lett volna a dolga. Az a felperes döntése volt, hogy saját magát jelölte ki.
- [47] Az alperes úgy foglalt állást, hogy a felperes kérelmére az adatfeldolgozás miatt került elrendelésre túlszolgálat mind a felperes, mind ... részére 2015. október 23-ára, amennyiben indokolt lett volna - és a felperes azt kezdeményezi - további esetben is elrendelte volna azt a szolgálati előjáró.
- [48] A vérminták szállításával összefüggésben fenntartotta azon álláspontját, hogy az nem rendszeres, hanem kivételes esetekben ellátandó feladat volt.
- [49] Fenntartotta azon álláspontját, hogy a Kúria Mfv.II.10.631/2012/4. számú határozata a perben nem irányadó, nem alkalmazható.
- [50] Úgy fogalmazott az alperes, hogy az ügyben eljáró bíróságok nem tettek eleget a tényállás teljes körű felderítésére vonatkozó kötelezettségüknek, illetve a feltárt tényállásból megalapozatlan, jogszabálysértő következtetéseket vontak le. Megítélése szerint az eljáró bíróságok kizárólag a felperes állításait alátámasztó bizonyítékokat emelték ki, az alperes tanúit, köztük az állományilletékes parancsnok, ... előadását figyelmen kívül hagyták.
- [51] Nem értékelhető az alperes terhére, hogy a felperes a munkavégzésének módszerei, a feladatszerzése, azok indokolatlan központosítása és helytelen munkaidő beosztása folytán feladatait a rendelkezésre álló hivatali munkaidőben nem tudta elvégezni. Az alperes szerint a Hszt. által kógens módon megkövetelt szolgálati érdek a felperes által hivatkozott esetekben nem merült fel, mert „ha felmerült volna, úgy elrendelték volna a túlszolgálatot”.
- [52] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet „helybenhagyását” és a felülvizsgálati kérelem elutasítását kérte. Megítélése szerint az alperes a jogával visszaélve nem rendelte vissza szabadságról a felperest és nem törölte a munkaidő-nyilvántartásból a felperes által ténylegesen ki nem vett szabadságokat, hanem kizárólag újabb és újabb feladatokat és határidőket szabott. A szolgálati előjáró feladatszabásait, parancsait pedig a felperes köteles volt végrehajtani. Ebből pedig az következik, hogy nem önkéntes akaratelhatározása alapján teljesített szolgálatot az adott napokon, amikor egyébként szabadságon kellett volna lennie.
- [53] A felperes szerint az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási lehetőséget biztosított a feleknek, az alperes valamennyi indítványának teret engedett. Az alperes azt nem is vitatta, hogy a felperes rendkívüli munkavégzéséről a munkáltatói jogkör gyakorlójának folyamatosan tudomása volt.
- [54] Hivatkozott arra is a felperes, hogy a heti pihenőnapjain, munkaszüneti napokon az alperes nyilvántartása alapján bizonyított időpontokban a munkahelyén tartózkodott, munkát végzett ... tudtával, az általa meghatározott határidős feladatok végrehajtása céljából, amely nem pusztán az adatrögzítéssel volt kapcsolatos. Úgy fogalmazott, hogy soha nem volt sem hatásköri, sem technikai szempontból olyan helyzetben, hogy az adatrögzítési jogosultságot másnak átadja. ... tanú sem a felperestől kapott ilyen jogot, hanem korábban, más munkáltatói jogkör gyakorlótól.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [55] A felülvizsgálati kérelem nem magalapozott.
- [56] A Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 272. § (2) bekezdése szerint pedig a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni – a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett –, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.
- [57] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében egyrészről felsorolt anyagi jogi jogszabályhelyeket [régi Hszt. 87. § (1) bekezdés, 88. § (1) bekezdés, új Hszt. 139. § (1) bekezdés, 140. § (1) bekezdés], amelyeket előadása szerint a jogerős ítélet megsértett, másrészről sérelmezte az eljáró bíróságok tényállás megállapítási és bizonyíték értékelési tevékenységét [Pp. 206. § (1) bekezdés] is.
- [58] A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felvett bizonyítékoknak az egybevetésével állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.
- [59] A Kúria következetes ítélkezési gyakorlata értelmében a Pp. 206. § (1) bekezdésére hivatkozás kizárólag abban az esetben eredményezheti a felülvizsgálati kérelem alaposságát, ha a jogerős ítéletben megállapítható tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére, újabb egybevetésére nincs jogi lehetőség (BH2012.173., Kúria Mfv.II.10.069/2019/5. és Mfv.II.10.035/2019/3. számú ítéletek).
- [60] A Kúria a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azt állapította meg, hogy az eljáró bíróságok helytállóan foglaltak állást abban a kérdésben, hogy a felperes a megjelölt időszakokban a szolgálati előljáró, illetve az állományilletékes parancsnok által meghatározott szolgálati feladatok határidőben történő végrehajtása érdekében heti pihenőnapon, munkaszüneti napon, illetve eredetileg szabadságként nyilvántartott napokon túlszolgálatot teljesített.
- [61] A Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt mérlegelés legfőbb korlátja a bíróság indokolási kötelezettsége [Pp. 221. § (1) bekezdés]. Az ítélet indokolásából világosan ki kell tűnni, hogy a bizonyítékok mérlegelése során melyek voltak azok a körülmények, szempontok, amelyeket a bíróság a határozat meghozatalakor irányadónak tekintett.
- [62] A bizonyítási eljárás adatai alapján megállapítható, hogy az alperes felülvizsgálati érvelésével szemben ...on kívül a meghallgatott tanúk következetes előadásokat tettek a felperes többlet feladatellátásáról, a felperestől mint vezetőtől elvárt többlet teljesítményről.
- [63] A másodfokú bíróság által a fellebbezett részében helybenhagyott ítéletében az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította

meg. A törvényszék az ítéletében pedig - pótolva az elsőfokú döntés hiányosságát - a tanúvallomásokot egyenként és a per egyéb adataival egybevetve, helyesen értékelte. Mérlegeléséről ítéletében számot adott kitérve arra is, hogy az alperes álláspontját miért nem fogadta el. Értékelési körébe vonta valamennyi, a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott körülményt, részletesen értékelve ... tanú vallomását is.

- [64] Alaptalanul hivatkozott a felülvizsgálati kérelemben az alperes arra, hogy a túlszolgálat törvényi feltételei a hivatkozott időszakokban nem álltak fenn.
- [65] Az eljáró bíróságok a következetes bírói gyakorlat helyes alkalmazásával helytállóan értékelték perdöntőként a felperes igénye jogalapjának elbírálásakor a részére meghatározott szolgálatteljesítési időn túl bizonyított további felperesi szolgálatteljesítést, melyről a munkáltatónak tudomása volt. Ehhez képest az írásbeli elrendelés és a nyilvántartás hiánya nem volt a felperes terhére értékelhető (Kúria Mfv.II.10.629/2011/5. számú ítélet).
- [66] A Kúria Mfv.II.10.631/2012/4. számú ítéletében foglaltakat helyesen tekintették irányadónak az eljáró bíróságok. A munkáltató érdekében álló, bizonyított szolgálati feladat ellátása elsődlegesen akkor minősül túlszolgálatnak, ha arra a hivatásos állomány tagjára irányadó szolgálatteljesítési időn túl, valamint munkaszüneti és pihenőnapokon kerül sor. Az írásbeli elrendelés és a nyilvántartás nem minősül a túlszolgálat megállapíthatósága feltételének, annak törvényi előírása a túlszolgálat teljesítése, illetve annak konkrét mértéke bizonyíthatóságát szolgálja, de annak hiánya, különösen akkor, amikor a szolgálatteljesítési időn túli szolgálatteljesítés nem vitatott, a felperes terhére nem eshet.
- [67] A perrel érintett esetben az alperes nem vitatta, hogy a kimunkált napokon (szolgálati időn túl, munkanapon, pihenőnapon) a felperes munkát végzett, illetve azt sem, hogy azokon a napokon is dolgozott, amikor a nyilvántartás szerint szabadságon volt. Ezért helytálló az eljáró bíróságok megállapítása, mely szerint az a tény, hogy a túlszolgálatot az előljáró írásban nem rendelte el, illetve arról nem vezetett nyilvántartást, nem mentesítheti az alperest a szolgálati feladatok teljesítése céljából végzett túlszolgálat ellenértékének megfizetése alól.
- [68] Téves az alperes azon álláspontja, miszerint a túlszolgálat megállapíthatóságához szükséges rendkívüli eset bekövetkezte is. Mind a régi Hszt. 87. § (1) bekezdése, mind a Hszt. 139. § (1) bekezdése vagylagos feltételeket tartalmaz, önmagában a szolgálati érdek fennállását elégségesnek ítélik a túlszolgálatához.
- [69] Az előzőekre figyelemmel az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül rendelkeztek arról, hogy az alperes által sem vitatott időszakokban a felperes szolgálati érdekből teljesített a „hivatali időn” túl szolgálatot, amelyért ellentételezés illette meg.
- [70] Minderre figyelemmel a törvényszék érdemben helyes döntést hozott, a felülvizsgálati kérelem jogszabálysértés megállapítására nem

adott módot, ezért a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése értelmében a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [71] Az alperes az eljárás során teljes mértékben pervesztes lett, azonban a pernyertes felperesnek perköltség igénye nem volt, ezért arról a Kúria a Pp. 79. § (1) bekezdése alapján nem rendelkezett.
- [72] A Kúria a pertárgy értékét a Pp. 24. § (1) bekezdése és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés d) pontja értelmében állapította meg, az illeték mértékét az Itv. 50. § (1) bekezdése alapján határozta meg.
- [73] A pervesztes alperes az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes, ezért a feleket megillető tárgyi költségfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli a költségmentesség alkalmazásáról a bíróság eljárásban elnevezésű 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében.
- [74] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.
- [75] Ez ellen az ítélet ellen a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

, 2020. február 26.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Rózsavölgyi Bálint s.k. előadó bíró, Dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő